

Diyep'e yapılan son baskın büyük akisler uyandırdı

Müttefikler karaya ayak basar basmaz ateş perdesi içine girdiler

Londra ve Berlinden verilen yeni tafsilât

Berlin 20 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliğ:

Hususi bir tebliğle de bildirilmiş olduğu üzere İngiliz, Amerikani ve Kanadalı ve de Gaullüci küt'alar dün Fransanın Manş sahiline karşı 25 kilometre genişliğinde bir yere çıkarma teşebbüsünde bulunmuşlardır. Bu teşebbüs Alman kuvvetlerinden mürekkep sahil muhafızları tarafından püskürtülmüştür. Düşman çok ağır kayıplara uğramıştır. Düşmanın 300-400 çıkarma taşıtı ile karaya çıkardığı küt'alar, Alman başkumandanlığının ihtiyatlarını kullanmağa lüzum kalmaksızın kısa bir mesafeden yapılan muharebelerde yok edilmiş veya denize atılmıştır. Karaya çıkarılan 28 tankın hepsi tahrib olunmuştur. Şimdiye kadar 60 Kanadalı sübay olmak üzere 1500 esir sayılmıştır. Düşman pek çok ölü bırakmıştır. (Devamı 5 inci sayfa)

Tebliğlere göre Rusyada vaziyet Stalingrad cenubunda mevziler zaptedildi

Almanla yeniden 17,301 esir aldılar

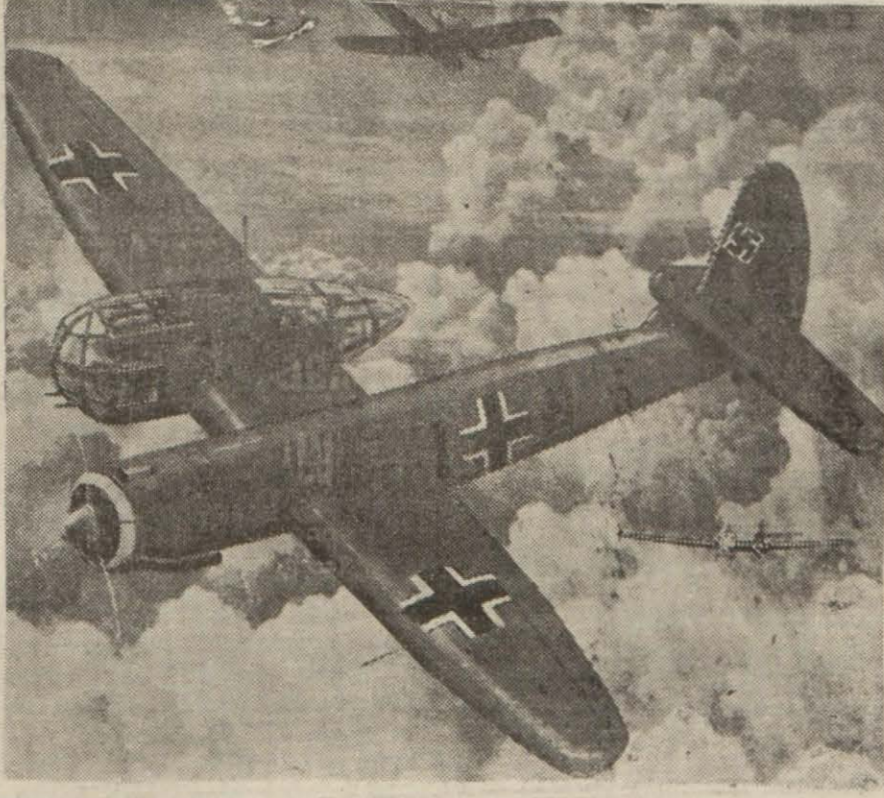
Moskova Don nehrini geçen Alman kuvvetlerinin imha edildiklerini bildiriyor

Berlin 20 (A.A.) — Resmî tebliğ:

Kafkasyada taarruz hareketlerimiz toprak kazanmakta devam etmiştir. Hava kuvvetlerimiz Karadeniz sahillerinde nakliye gemisi batırmışlardır. Volga ile Don arasında Stalingradın cenubunda yapılan şiddetli muharebelerde düşmanın (Devamı 5 inci sayfa)

Salomon adalarına çıkan Amerikalılar takviye edildiler

Vashington 20 (A.A.) — Cenub batı Pasifik bölgesindeki hareket hakkında gelen haberlerden anlaşılacağına göre, Salomon adalarına çıkan Amerikalı askerleri sahillerce askeri ehemmiyeti haiz birçok noktalara şimdi iyice yerleşmiş (Devamı 5 inci sayfa)

Almanlar tarafından son zamanlarda inşa edilen yeni bir tip keşif tayyaresi. Gayri mütenazır bir tarzda inşa edilmiş olan bu tayyare, pilot için çok geniş ve vazih bir görüş sahası temin etmektedir.

Müttefikler Mısır ve uzak şarkta da harekete geçmek niyetinde

Mısırdaki yapılan son kumandan değişiklikleri ve Salomon adalarındaki hareket buna bir delil sayılıyor

Ankara 20 (Radyo gazetesi) — Müttefikler tarafından Fransanın Manş sahlinde yapılan çıkarma hareketi, bugün de, dünya efkârı ve basınına ilgilendiren en mühim mevzu teşkil etmektedir.

Alman kaynakları bu teşebbüslere alay ediyorlarsa da, yazılarında biraz asabiyet sezilmeyi değildir. Harbin başlangıcındanberi ve bilhassa Fransanın yıkılmasından sonra, mütemadiyen İngiliz adalarının istilasından bahsediliyordu ve Alman halkı da bunu bekliyordu. Halbuki şimdi vaziyet tamamen değişmiştir ve Manş'ın öte kıyısından gelecek olan bir istila hareketi önlemek meselesi mevzu bahisdir.

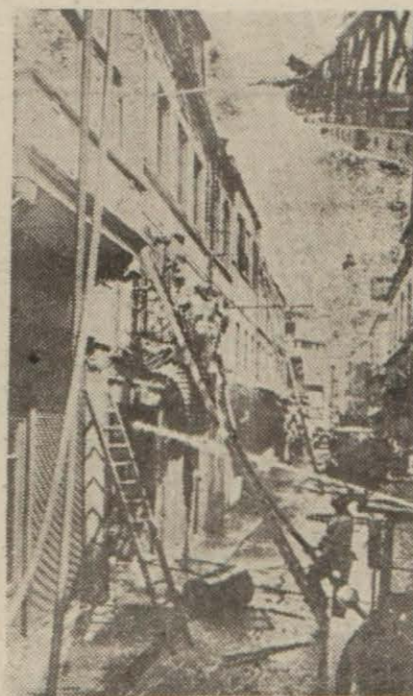
Mısırdaki İngiliz ordusunun yeni başkumandanı General Alexander Dieppe yapılan hareketin Moskova görüşmelerinin neticesi olup, olmadığı belli değildir. Ancak öyle görünüyor ki, müttefikler yalnız (Devamı 5 inci sayfa)

Bir boya fabrikası yandı

Bir petrol fiçisinin patlamasından çıkan yangında iki işçi ağır yaralandı

Dün saat 13 de Gala'tada Ferme-neciler caddesinde Stefan Glizere aid 145 numaralı boya fabrikasının da, yağlı boya kaynatılırken orada bulunan benzol fiçisinin patlaması yüzünden yangın çıkmış ve binanın üst katı tamamen yandıktan sonra yangın itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Yangın esnasında fabrika müstahdemlerinden Niko ve Aleko ağır surette yaralandıktan sonra derhal Beyoğlu hastanesine kaldırılmışlardır. Bina ve içindeki eşyalar 12,000 liraya sigortalı bulunuyorlardı.

Tahkikata müddeiumumî muavinlerinden Demir el koymuştur.

Ölen naib vekili, babası Amiral Horty ile beraber saraya çıkarken

Macar naib vekili şark cephesinde telef oldu

Haber Macaristanda büyük bir heyecan uyandırdı 8 gün millî matem tutulacak

Budapeşte 20 (A.A.) — Resmî bir tebliğ, saltanat naibi amiral Horty'nin oğlu ve saltanat naib vekili Etienne Horty'nin şark cephesinde telef olduğunu bildirmektedir.

Bu haber, Macaristanda büyük bir heyecan uyandırmıştır. Çünkü (Devamı 5 inci sayfa)

Hindistan yeniden karıştı

Madras ayaletinde kanlı hâdiseler oldu, nümayişçiler hapisane kapılarını kırdılar

Bombay 20 (A.A.) — Röyter ajansının bildirdiğine göre, Madras ayaletinde yeniden kargaşalık çıkmıştır. 3000 kişilik bir kalabalık kividude polis karakoluna hücum ederek civardaki ev- (Devamı 5 inci sayfa)

İzmirde kültürpark eğlenceleri dün akşam açıldı

İzmir, 20 (Hususi) — On ikinci Kültürpark eğlenceleri bu akşam binlerce ziyaretçinin iştirakile açıldı. Pek erken saatlerde Kültürparka akın etmeye başlayan ziyaretçiler geceleyin o kadar artmıştır ki intizam müşkülâtla muhafaza ediliyordu. Eğlencelerde bulunmak üzere hariçten gelenler çoktu. (Devamı 5 inci sayfa)

Bulgaristanda 3 muhtekir idama mahkûm edildi

Sofya 20 (A.A.) — Tırnova mahkemesi ihtikâr yapan 3 kişiyi idama mahkûm etmiştir. Kara borsaya karşı mücadele etmek üzere hükümetin itihaz eylediği yeni kararlardan sonra ilk defa olarak idam hükmü verilmiş bulunmaktadır. Diğer taraftan bu sabah 4 komünist idam edilmiştir.

Millî Şefin seyahatleri

Reisicümhur Anadoluda tetkiklerde bulunmak üzere Ankaradan ayrıldılar

Ankara 20 (A.A.) — Reisicümhur Milli Şef Anadolu dahilinde tetkiklerde bulunmak üzere, bu akşam saat 10,31 da şehrimizden müfaret buyurmuşlardır. İstasyon da Başvekil, Genel Kurmay

Başkanı; Vekiller; Parti Genel sekreteri. Parti idare heyeti azaları, generaller, mebuslar ve Vekâletler yüksek memurları, Ankara Vallsi, Emniyet Direktörü ve merkez komutanı tarafından teşey edilmişlerdir.

Yeni bir memleket derdi Kumarı evlerine kibarlık diye sokağın bedbahtlar

Sadri Ertem: "Birçok kadınlar tanıyorum ki kumar yüzünden yuvalarının temellerine kundak koymaktadırlar,, diyor

Bilhassa yüksek tabaka arasındaki kumar salgını millî bünyemizi tahrib edici bir hal aldı. Bu yeni memleket derdi etrafında açtığımız ankete devam ediyoruz.

Anketimize bugün de muharrir ve mebus Sadri Ertem cevap veriyor.

● Sadri Ertemin fikirleri:

— Kumar, şüphesiz ki, mücadele edilmesi lâzım gelen içilme bir âfettir. Ancak, bunun mücadelesi de güçtür. Çünkü, tâ eskidenberi kumarbazlar daima takib ettiği ve cemiyet onları takbih ettiği halde, gene de, şans oyunu ile hayat kazanmak, muvaffakiyet elde etmek, iktisadlarını tatmin etmek isteyen, kadın-erkek bir sürü mahlûk vardır.

Şimdi ise, bilhassa yüksek tabaka arasında bir kumar salgını olduğunu görüyoruz. Bu salgın, kendisini güzel ve iyi şeylerle tatmin

edemeyen, iyiyeye ve güzele yaklaşmayan insanların sunî surette icad ettikleri bir ihtirasdan doğuyor. Kumarın önüne geçmek için, kumarbazlar da dahil olduğu halde, beylik vaizlerde, nasihatlerde bulunmak, hattâ kanunî müeyyideler koymak kâfi gelmez. İnsan ruhunu iyiyeye ve güzele çekmek lâzımdır. İnsan ruhunu iyiyeye ve güzele çekmek için onun sadece dış taraftan bakıldığı zaman dört başı mamur bir entelektüel görünmesi dahi kâfi değildir. İnsan ruhunun boşluklarını doldurmak gerekir. Kumar salgınına uğriyanların vaziyetini bu bakımdan tetkik etmek lâzımdır.

Bence; kumar bizim milletimizin geniş kütlesine nüfuz etmiş değildir. Ne köylüler, ne küçük kasaba halkı, ne de büyük şehirlerin gündelik hayatını kazanan insanları, kendilerini kumara kaptırmış değillerdir.

Modern kumar bize Avrupa kibarlığının yol açtığı ithalât emtiasından birisidir. Çeyrek münevver, kulaktan dolma bir Avrupa tanır. Bu Avrupa onun için koskocaman bir kumarhanedir ve Avrupalı olarak (Devamı 4/1 de)

Kışa kadar bandaj gelmezse tramvay seferleri duracak

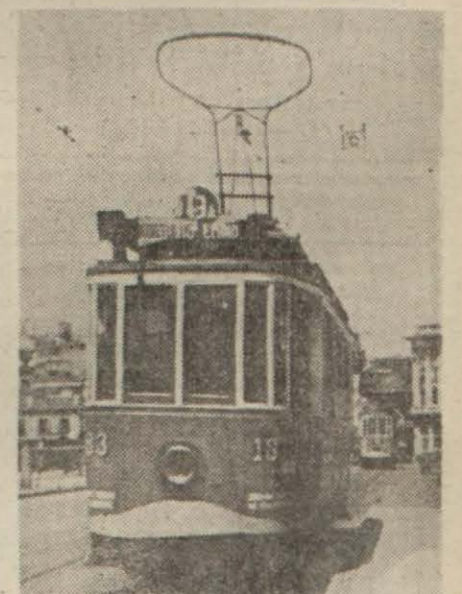
Elektrik ve tramvay işletmeleri umum müdürü kablo ve diğer elektrik malzemesine de büyük ihtiyaç olduğunu söylüyor

Elektrik - Tramvay - Tünel İşletmeleri Umum Müdürü Mustafa Halki Eren, şehrimizin tramvay işleri hakkında dün kendisiyle görüşen bir muharririmize aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

— Son günlerde Romanyaya yeniden 350 bandaj ısmarladık. Bugünkü vaziyette mevcut bandajlarla tramvay seferlerini ancak kış mevsimi sonuna kadar idame ettirebileceğiz. Bundan sonraki zaman için Romanyaya sipariş edilen bandajlarımızın yetişeceğini kuvvetle tahmin ediyoruz.

Ancak idarenin işletme işlerine ald ihtiyaçları yalnız bandajdan ibaret değildir. Asıl eksiklerimiz kablo ve diğer elektrik malzemesidir.

Bunların da temini için muhtelif ecnebi firmalarla temas ve müzakerelerde bulunmaktayız. Şehrimizin tramvay seferlerinin normal bir vaziyette devamı için bu eksik malzemenin temini artık zaruret haline gelmiştir.

ziyette devamı için bu eksik malzemenin temini artık zaruret haline gelmiştir.

Hergün

Dieppe taarruzunun
Net'celeri etrafında

Ekrem Uşaklıgil

Dieppe taarruzu olup bitti. İlk dakikada tahmin ettiğimiz gibi mahdud bir hedefle yapıldı bitti.

İngilizlere bakılacak olursa bu hedefe tam surette varılmıştır.

Almanlar dinlenecek olursa teşebbüs tam bir fiyasko ile neticelenmiştir.

Hangisi doğru, hangisi yanlış?

İki tarafın iddiası bir bakışta yekdiğerinin tam zıddıdır, fakat bu iki zıd yan yana getirilecek olursa ortalama bir noktada hakikatin çok yakınına görmemek mümkün değildir.

Sovyetlerin bir yılı aşan bir zamandanberi Avrupada bir harb cephesinin açılmasını bütün kuvvetlerle istedikleri, istersen sert bir dil kullandıkları meydandadır:

— Biz burada düşüşün bütün yükünü çekerken sizin İngilizlerde bir milyon kişilik çok iyi talim görmüş ve cihazlandırılmış bir orduya malik olmanızdan ne çıkar? Demiş olduklarını da hatırlıyoruz.

Almanlar bu vakıya biraz hayal, yahud biraz meçhul kalmış biraz hakikat deha ekleyerek diyorlar ki:

— Moskova hükümeti istediğini yaptırılmayınca İngiltereye kısa müddetli bir ultimatom verdi. İngiliz Başvekilinin bir çok zorlukları ve tehlikeleri göze alarak Londradan kalkıp Moskova gidişinin tek sebebi yok.

İngilizler Rusyanın münferid bir sulh yapamayacağını bilirler. İngilizlerin bunu bildiğini Ruslar da bilirler.

Rusların İngilizlere ultimatom verdikleri iddiasının tahlile tahammülü zayıftır.

Bir hakikat olarak Rusların bir yılı aşan bir zamandanberi yorulmadan tekrar edindikleri taleplerinin son zamanlarda biraz daha süratleştirdikleri, İngilizlerin de Rusyanın münferid bir sulh yapacak vaziyette olmadığını bilmelerine rağmen biraz endişelendiklerini kabul edebiliriz.

Rivayete bakılacak olursa Alman uçakları Rusyaya yalnız bomba değil, aynı zamanda beyanname de atarak:

— Ya.. İkinci cephe? Diye soruyorlarmış, Rusların asabiyetlerini artırıya çalışıyorlarmış..

İngiliz Başvekilli hiç şüphe yok bu asabiyeti teskin etmek ikinci cephenin neden açılmadığını anlatmak ne vakit açılabilirliğini söylemek, cephe yok luğunda Ruslara verilebilecek tavizleri saymak için gitmiş olacaktır.

Rus ve Anglo - Sakson devlet adamları Moskovada toplandıkları zaman Stalin Yoldaşa hislerini sormuşlar, Stalin Yoldaş:

— Az gösteriş, çok iş, demiş. Moskova toplantısının bitmesinden sonra gelen bir sürü telgrafların getirdiği haberler arasında bir tanesi var ki daha o

TAKVİM ● Ağustos

Rumi sene 1898	21	Arabi sene 1361
Ağustos 8	Cuma Resmî sene 1942	Hazir 108
GÖNEŞ	Şaban	İMSAK
S. D.	S. D.	S. D.
6 16	4 24	8 24
10 15	8	8 24
Öğle	İkinci	Aksam
S. D.	S. D.	S. D.
V. 1b 17	17 04	20 00
E. 5 17	9 04	12 00
		21 41
		1 40

Resimli Makale:

≡ Kelimelerinizi seçiniz ≡

Amerikalı bir mütefekkir sormuşlar:
— İnsan dili hakkında ne düşünürsünüz?
Amerikalı mütefekkir şu cevabı vermiş:
— İnsan dili öyle bir yaydır ki ancak gıcırdamadığı zaman fayda verir, aksi takdirde ondan zarar bekleyiniz.

Kimin önünde ve nerede bulunursanız bulununuz size doğru, bilhassa herkes için faydalı görünen her şeyi söyleyebilirsiniz. Yalnız söylemek için kırmayacak, incitmeyecek, beklenenin aksi netice vermeyecek kelimeleri seçmeyi bilmek şarttır.

Şehir Haberleri

Ağır işçi ekmek
karneleri

belediye riyasetinin
yeni ve mühim
bir tebliği

Vali ve Belediye Riyasetinden
tebliğ edilmiştir:

Ekmek tevziyatında kart usulünün tatbikına müteallik talimatnamenin 20 nci maddesi tarifatına uygun ağır işde çalışan işçi istihdam edenlerin çalıştırdığı işçilerin adı, soy adı, doğum tarihi, işe başladığı tarih, çalıştığı iş, işçinin çalıştığı işden maksad yaptığı işdir. Çalıştığı kıstım daire veya makinenin ne'li de, güldür. Bu işe hangi tarihte başlayıp ne kadar zaman çalışacağını bildirir iki nüsha cetvel tanzim ederek Belediye İktisad Müdürlüğünden nümunesi alınacakları bir mektubla birlikte 25/8/1942 akşamına kadar Belediye İktisad Müdürlüğüne getirmeleri ve bundan sonra vukubulacak müracaatların kabul edilmiyeceği ve hilafı hakikat beyanda bulunulan hakkında takibat yapılabileceği ilan olunur.

Millî Piyangonun
yeni talilileri

Millî Piyangonun 7 Ağustos çekilişinde büyük ikramiyeye kazanan talihliler belli olmuştur. Bu çekilişin büyük ikramiyesi olan 20,000 lirası İstanbul'da Pangaltıda Harbiye okulunda hesap 20,000 lirayı kazanan B. Şa-zanan Boy Şah Yıldız kazanmıştır. Nazillide maliye vridat memuru Mehmet Özalkan ve Sümer Bank memurlarından Cahid Gürkaynak on bin lira kazanmışlardır.

Ankarada Mecidiye bağlarında malûl teğmen Mustafa, Amasyada bâyi Hidayet Kuba, posta memurlarından Hakkı Günşün, Muzaffer Eken, Muazzez Hışın ve Ankarada isminin neşirini istemiyen bir zat da beşer bin lira kazanmışlardır.

Kaza mı yoksa
yaralama hâlisesi mi?

Dün Fatihte bir kaza mı, yoksa bir yaralama vak'ası mı olduğu henüz anlaşlamayan kanlı bir hâdisce cereyan etmiştir. Fatihte Sofular caddesinde oturan Mithat adında bir genç dün tabanca kurşunile yaralı olarak evinde bulunmuştur. Çok fazla kan zayi eden Mithat tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmış, Mükerrrem adında bir kadının elinden aldığı tabancı karıştırırken yaralandığını söylemiştir.

Bu ifade şüpheli görüldüğünden Mükerrrem yakalanmış, vak'anın tahkikatına başlanmıştır.

"Kurtuluş," ve "Dumlupınar,"
vapurile yasak maddeler
kaçıran Kızılay memuru

Kızılay delegelerinden birinin muhtelif seferlerde Yunanistana memnu yiyecek maddeleri taşıdığı iddia ediliyor, memurun vazifesine nihayet verildi

Kızılayın Yunanistana gönderdiği yardım maddeleri evvelce batan Kurtuluş ve sonra sefere başlayan Dumlupınar vapuruna yüklenirken bazı müsaade harici kaçak eşyanın da gemiye sokulduğu ve bu yolsuzlukta Kızılay delegelerinden birinin rolü olduğu zannedildiğini müteaddid defalar yazmıştık. Mevzu bahis yolsuzluk üzerine Kızılay makamları tarafından yapılan tahkikat neticesinde delegelerden Feridunun, hükümetin gönderilmesine müsaade etmediği yiyecek maddelerle ilgili vapurların sokulduğu ve böylece yolsuz hareketlerde bulunduğu şüphesi hâsıl olmuştur. Bu yüzden diğer delegeler Saım de İstifa etmiştir.

Aldığımız malûmata nazaran delegeler Feridun hakkında Kızılay müfettişlerince yapılmakta olan tahkikat henüz tamamlanmamakla beraber kendisinin tahkikatın sonuna kadar Kızılay merkezindeki işine nihayet verilmiştir. Yapılan yolsuzlukların mahkemeye intikal edip etmeyeceği tahkikatın sonunda belli olacaktır.

Diğer taraftan Dumlupınarın son seferi için Kızılay merkezi umum müdürlük memurlarından Vasfi Gökçeyi delege olarak tayin etmiştir. Yeni delegenin nezareti altında gidecek olan vapurun eğer Ankaradan emir verilirse bugün saat 14 te hareket etmesi muhtemeldir.

Üniversite haftası
Elâzıkde açılıyor

İstanbul Üniversitesi bu yıl şark vilayetlerinin mühim tarih ve kültür merkezlerinden biri olan Elâzığ şehrinde Üniversite haftasını açmağa karar vermiştir.

Haftaya, Rektör Cemil Bilselin reilâğında 11 kişilik bir profesörler heyeti iştirak edecekler. Heyet 20 Eylülde şehrimizden hareket edecek ve 23 Eylülde konferanslara başlanacaktır.

Heyete Rektör profesör Cemil Bilsel, Hukuk Fakültesi dekanı profesör Siddık Sami Onar, profesör Fahreddin Kerim Gökay, profesör Sedat Tavat, profesör Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, profesör Fahrî Arel, profesör Besim Davkat, profesör Şevket Salih Sosyal, Naşid Erez, doçent Hıfzı Vildet, Sabri Esad Silyavuşgil dahil bulunmaktadırlar.

İSTER İNAN,
İSTER İNANMA!

Bir arkadaşımız, mütevazî bütçeli, hesabını bilir bir aile reisinin bir Pazar gezintisini kaç kuruş mal ettiğini merak etmiş, sormuş, not almış, bize de gösterdi.

Karı koca ve biri erkek, diğeri kız iki genç çocuktan mürekkep olan bu ailenin Pazar gezintisi masrafı şöyledir: Gidiş - geliş 65 kuruş 4 gazoz 40 »

Şam fıstığı 500 gram 125 »
Gazino hesabı (hafif meze ile altı şişe bira) 1135 »

Yekûn 1364 »
Mütevazî bir aile bütçesi için yıkım sayılan bu yekûnun harbden evvelki tutarını hesap ettik. Tahmini olarak 460 kuruş çıktı.

İSTER İNAN
İSTER İNANMA!Ekmek karnesi
kaybeden fabrika

Kazlıçeşmede, Bay Fuada aid fabrikada tornacı Ali Merken isminde bir tornacı vatandaşın, işinin mahiyeti dolayısıyla ağır işçi karnesi verilmemiştir. Bildirdiğine göre; 15 günlük olan bu karnesi, müddetinin hitamında tebdil edilmektedir. Fakat, bu defa fabrika idaresi karnesini kaybetmiştir. Ali Merken bütün müracaatlarına rağmen fabrikada, derdini anlatacak bir muhatap bulamamıştır. Şimdi karnesiz ve bittabi de emeksiz halindedir. «Derdimi kime anlatayim!» diye soran bu vatandaşın sualini alâkadarların dikkat nazarına arz ediyoruz.

Piyasada defter niçin
bulunmuyor?

Piyerloti caddesinde, 30 numaralı evde oturan, okuyucularımızdan Mehmed Özçubukçu yazıyor:

«Okulların açılmasına az bir zaman kaldığı halde, hiç bir kurtasiye mağazasında defter mevcut olmadığı gibi, yapılmadığı cevabını da alıyorum. Şimdiden alâkadrlara bu işi ehemmiyetle ele almalari lüzumuna duyurmanızı rica ederim.»

Ticaret Vekili
toprak ofisinde
meşgul oldu

Çarşamba sabahı Bursaya giden Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz, orada Vekâlete aid müesseseler ve ticaret mehafiline mensub zevatla bazı temaslara yaptıktan sonra dün öğleyn şehrimizde dönmüştür. Vekil yemekten sonra Toprak Mahsulleri Ofisine gelerek orada eşgul olmuş, afyon - manipülasyonun işlerini tetkik etmiş ve depoları gezmiştir. Vekil daha sonra Mmtaka Ticaret Müdürlüğüne gelerek geç vakte kadar orada çalışmıştır.

Kızılayın tertib ettiği sünnet
düşünü

Kızılay Cemiyeti Alemdar mahiyeti tarafından Sarayburnu Park gazinosunda Münir Nurettin, Müzeyyen Senar, İsmail Dömbüllü ve arkadaşlarının işbirliğinde 22/8/1942 Cumartesi günü ve gecesi büyük münasabeye ve sünnet düşünü tertib edilmiştir. Bu münasabede ilâveten varyete, millî oyunlar, cankarağöz, caz ve dans vardır. Güzide davullar bir tek bilâle güzel bir gece geçirmekte beraber bu şefkat senbolüne büyük yardımda bulunulacaktır.

Sabahtan Sabaha:

Yalan, artık ferdlerin
Değil cemiyetlerin
Ve otoritelerin
Malı oluyor

Burhan Cahid

Ne tath şeydir yalan! Mevâzînin hakkak ki yalanın da bir şeri ihtiyaçlar arasında yeri vardır. İnsanın yalan dinlemek yalan söylemek ihtiyacı o kadar tabii ki zamanı gelince bu hususta tepreşiyor ve hem söylemekten hem dinlemekten zevk alıyor. Amma bütün din kitapları yalanı kötülerler. Halbuki kendi telâhleri kökünden yalan! Yalan o masa saadetimiz eksik kalır, yalan söyleyemeyiz neş'emiz kırılır. Yalan bütün hayatımızı tuzu biberidir. Eskilerin daha yalan söyledikleri halde yalan hayatındaki rolünü kabul etmişlerdir. Onlara göre yalan bir meşnu meyvadır ki kimse nefsinin o dan mahrum bırakmak istemeyen Eskilerin dürgü maslahatını diye gradosunu hafiflettikleri yalan hakikatte ruhi bir aksiyonun ifadesidir.

İnsan en samimi hislerini bil yalanla süsleyip donatmak ihtiyacıdır. Aşıkların maksadlarına ulaşmak gayretle kıvrımları yalanlar ve san'atkarane yalanlardır ve sevgili bu yalanlar dinlerken ne mes'ud görünür. Yalansız aşk yağsız dolmaz benzer. Yavandır.

Şu politika âlemine bakın! Diplomasinin esası yalandır, deler. Bu harbde yalan siyasi rolünü değiştirdi. Resmî tebliğler bile girdi. Eğer bugüne kadar dosyaya geçen tebliğlerdeki yalan listeleri hakikat olsaydı bir tarafın ayakta duracak hâle kalmazdı. Radyolardaki sözler bir vurusta kırk cana kıyafiyon tiryakilerini çoktan geçirebilir. Yapılana dair söylenen yalanlar yapılacak iddia edilecek atbaşı gidiyor. Eğer bu iddialarda yalan olmasa yer yüzü mahşere döncek, taş üstünde taş, omuz üstünde baş kalmıyacak, bereket o sihri o tath yalan gönüllere su serpiyor. Yalanın faziletini kabul etmek gerektir. «Fikret» in:

İnan halûk, ezeli şifadır aldanmak. Mısraı yalanın ne müessir bir eksir olduğunu anlatır. Dozun kaçırılmak şartile yalan bugüne kadar (Kodex) e geçmiş kir yevi müstahzarlardan çok tesirli bir devadır.

Aşkın, sevgilinin, doktorun tüccarın, diplomatın, din bazın gânimin dillerinde renk, renk çeşid çeşid komprimeler halin gelen yalan harb içinde kazandığı muvaffakiyetlerden sonra yalan rinki dünyanın umumî firması olacağı benziyor.

Tevekkeli bizim eskiler: Ye, iç anma gamı ferdayı, Sana ismarladılar mı bu yalan dünyayı

Dememişler!

Burhan Cahid

Ailesini geçindireme
diği için 1125 lira
ihtilâs etmiş

Fatih maliye tahsil şubesi memurlarından Hüseyin 13 maktubda tahrifat yaparak 1125 lirası zimmetine geçirdiğinden ağırca zaya verilmiştir.

Hüseyin dün yapılan sorgu esnasında şöyle demiştir: «Çok sıkışık vaziyetteydim, 9 kişilik aile efradımı aldığım 31 lira maaşla geçindiremiyordum, bu işi yaptım!» Bundan sonra şahidler dinlenmişler, onlar da Hüseyinin bu suçlu işlediğini söylemişlerdir. Muhakeme karar için aşka gıne bırakılmıştır.

(Haberimizin devamı sayı 4/1 dedir).

Moltke'nin Mektupları

Çeviren: Sadi İrmak

Ozamanki İstanbulda tiryakilik ve tiryakiler

— 4 —

Büyükdere 13 Haziran 1837

Şimdi yine sakin Büyükdere limanına girmiş bulunuyorum. Birkaç hafta için Boğaziçinde bir köşkte oturuyorum. Pencerenin önünden kayıklar sessizce kayıyorlar. İstanbulda güneş her şeyi yakıp kavurduğu halde etşeyi yakıp kavurduğu halde etrafımdaki dağlar yeşille örtülü. Hangi pencereden baksam uzak bir deniz manzarası, dağ manzarası veya çiçek açan güllerle dolu bir bahçe tablosu görüyorum. Çemenlerin etrafı çiçek saksılarıyla dolu ve yollar midye kabuklarından mürekkep sun'i bir desenle süslü. Yasemin kokusu pencerelerden giriyor. Asmalar duvarlara tırmanıyor. Denizde hayat kınıldamaya başlıyor. Güneş Asya dağlarının üzerine yükselmiştir ve burada bütün yaz devam eden ve daima serin bir hava yapan simal rüzgârı suyun aynayı andıran sathını oksuyor ve geceleyin bütün tabiatla birlikte uyumaş olan dalgaları uyandırıyor. Sahilin pek yakınında olan büyük gemiler demir alıyorlar. Tayfaların monoton şarkıları susuyor, yelken yelken üstüne açılıyor ve gemi yavaş yavaş Boğaziçi sularına yöneliyor. Divan üzerinde uzanıp yalnız pencere camlarının ve tahta duvarların beni aydınlığa bıraktığı sesini dinlediğim zaman büyük bir geminin kamarasında bulunduğum intibamı alıyorum. Ve arkama döndüğüm zaman bir manastır bahçesine bakıyorum sanıyorum. Şu farkla ki bir Fransızca rahibi

yerine kapıda enine boyuna bir Türk oturuyor ve nargilesini veya çubuğunu içiyor.

Çubuk denen üyük keşif yapılmadan Türkler nasıl yaşayabilişler anlaşılabilir. Hakikaten Osmanın, Beyazıdın ve Fatihin arkadaşları hareketli bir millettiler ve daima eğer üzerinde oturup memleketler ve şehirler fethederlerdi. Süleyman zamanındanberi zaman zaman komşularına hücum etmekle beraber artık oturan bir millet ve bugün ise çubuk ve tütün içmekle vakit geçiren bir millet olmuşlardır. Kadınlar bile çubuk içerler. Bir kaç gün evvel atla Kâğıdhaneye gitmişim. Orada büyük bir çınarın altında basık bir iskemle ile bir kadın grupuna, Türk âdetlerinin müsaade ettiği nispete, yakın oturdum, yani aramızda yine epeyce mesafe vardı. Bu bayanlar aynı suretle bir kayıkla İstanbuldan gelip çayırlar üzerine gezinmeye çıkan Yahudi kadınlarını şiddetle tenkid ediyorlardı. Çünkü bunlar o kadar peçesizler ki kaşlarından üst dudaklarına kadar bütün çehreleri görünüyordu ve bu gruplar konyak ve şarap içiyorlardı. Geniş yapılı bir kokona «Bir kadına bu yakışır mı?» «Bir fincan kahve, bir çubukluk tütün, bu kadarı yetmez mi» diyordu. Bunu bizim hanımlarımız için yazıyorum.

Ben eskiden hiç sigara içmezdim. Fakat seraskerin yanında ilk çubuk teklifini reddedemeyince deniz hastalığına tutulduğum intibamı almışım. Fakat bu aralık bütün içmenin bu seklene

alıştım. Hattâ geniş gölgeli bir çınar altında oturup gözleri denize ve dağlara gezdirerek yarı mütehayyil, yarı uyanık bir halde çubuğumu boşaltmayı zevkli bulmaya başladım. Fakat şuna da dikkat ettim ki bir frenk için en güzel muhit hattâ çubuk bile arkadaş ve görüşme ihtiyacının yerine kaim olamaz. Fakat bu bakımdan güzel Boğaziçinde vaziyet müsaid değildi. Diplomatlar muhtelif köylerde otururlar ve mesafeler ve bazı düşüncelerle birbirinden ayrı yaşarlar. Beyoğlunda oturanlar da hayallerinden daha ileri yani bir kayık mesafesinden daha ileriye gitmezler. Onun için padişahın kralımızdan istediği zabıtların gelmesinin yaklaşmasına tarif edilmez derecede seviniyorum. Başka devletler Türk hizmetine zabıt göndermek için büyük emekler sarfettikleri halde bizim hükümet ancak Babiâlinin mükerrer ricalarından sonra muvafakat etmiştir. Bu suretledir ki başka frenk talimcilerinin pek imrenilmeyecek olan vaziyetine düşmemiş bulunuyoruz.

Moltke'nin İstanbul'da yaşayışı

Büyükdere 27 Eylül 1836

Bu sıralarda bana çok zevk veren bir işle meşgulüm. Boğaziçinin iki tarafının haritasını yapıyorum. Birçok tepeler tırmanıklığım lâzım geliyor. Fakat gözümüne açılan harikulâde manzaralar bu emeği mükâfatlandırıyor. Sarayın bahçesine ölçü

(Devamı 4/1 de)

Asyanın içyüzü:

Gandhinin kusurları

Çeviren: İbrahim Hoya

— 6 —

Gandhiden bahsedenler, iyi taraflarını söyledikleri gibi noksan taraflarını da belirtmekten kendilerini alamazlar. Bu tenkidcilere göre:

1 — Gandhi diktatörce hareket eder. Bir keresinde «Benim lider olmamı isterseniz, şartları mı da kabul edersiniz» demişti. Bu yüzden de Londradaki mahud yuvarlak masa konferansına tek başına gitmiş ve neticede siyaset kurduları tarafından mühiş surette atlatılmıştır. Sivil itaatsizliğin yeni baştan başlayıp başlamıyacağını tayin edecek olan yalnız ve yalnız benim, diyen gene kendisidir.

2 — Gandhi ortaçağca düşündür. En yakın dostları bile onun dini sembolleri bu derece taassubla ve bolca kullanmasına muarızdılar. 1934 de Beharda korkunç bir yer sarsıntısı olmuş, bunun üzerine Gandhi derhal bir ilân neşrederek bu âfetin, «el sürülmezler» karşı islenen günahların cezası olarak Tanrı tarafından Hindistana gönderildiğini bildirmiştir.

3 — İngilizlerle müzakerele ve giristiği anlardaki âcizliği, biçareliği ve mazohizni.

4 — Gandhi çiçekleri, temiz havayı ve açıklığı sevebilir. Lâkin, estetik hiçbir zevki yoktur.

5 — Gandhide kasvet, müvazene, had duygusu yoktur. En küçük, ehemmiyetsiz bir iş için diğer bütün meşgalelerini yüz üstü bırakabilir. Meselâ bir çocuğun ağlaması, bir ananın yüz üstü, aç, billâc kılması, Gandhiyi diğer mühim işlerinden ziyade ilgilendirir.

6 — Hepsinin üstünde, Gandhi müthiş bir uzlaşma âşığıdır. İnadçı bir savaşçı, muarız olduğu kadar, bazan da bunlara uzlaşmayı, yatıştırmayı tercih eder. Gandhi sosyalistler, prensler, endüstri kralları ve Delhide hükû-

metle iyi geçinmek, uzlaşmak ister.

Dünyada hiçbir insan onun kadar «Geçmiş, geçmiştir. Unutulmalı» akidesini güdemez. Gandhi nefret, garaz, kin nedir bilmez ve bu duyguları asla taşımaz. Bir kere anlaşmaya varıldı mı, düşmanlarıyla çarpıştığı gibi aynı hararetle iş ortaklığı yapar.

Gandhinin tuhaf huylarından biri de herhangi bir meselede bir formül bulmasıdır. Meselâ kongrenin icrai komitesinde mü-

nakaşalar olurken, Gandhi hiç müdahalede bulunmaz, üyelerin fikir ihtilâflarına düşmesini bekler, ondan sonra da her iki tarafı memnun edecek, yatıştıracak bir karar sureti, formülü bulur ki, buna Hindistanda Mahamatiks ismi verilmektedir.

★

Şimdi biraz da Gandhiye dair olanları anlatalım:

Londrada buldukları sırada, dostları kendisini meşhur sinema aktörü Çarli Çaplını gör-

(Devamı 4/2 de)

“Son Posta,,nın bulmacası: 4 - (14)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollayan her okuyucumıza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa doğru:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 — Muzar bir hayvanı öldüren madde (10).
2 — Dügme deliği delen (8).
3 — Büyük bakır kap (5), Otlak (4).
4 — Bir renk (2), Kudret, kuvvet (5).
5 — Bir emir (2), Altı umdenizden biri (4).
6 — Kıymetçe ikinci derecede (4), Kör (3).
7 — Bir emir (2), Hazarı (7).
8 — Oğul (4),

meşhur bir eğlence parkı (4).

9 — Ebediyet (4), Sevinçli (3).

10 — Sinema ve tiyatfoların gündüz seansları (6).

Yukarıdan aşağıya doğru:

1 — Bu hafta içinde kaybettiğimiz kıymetli bir devlet adamımız (10).

2 — Enfes (3), Hiddet (5).

3 — Bir isim (4), İçki (3).

4 — Azlık (9).

5 — Tahmin, şüphe (3).

6 — Ters bir harf (2), Boru ölçüsü (2), (Yağ) nın sporda kullanılan kısaltılmış şekli (2).

7 — Asri sahncak (5), Âletin cesmi (4).

8 — Bir hayvan (4), Dikey (5).

9 — Sahibi rahmet olan Allah (6)

10 — Gelir (4), Kaygısız (5).

«Son Posta» nun tarihi tefrihası: 30

PATRONA HALİLİN AKİBETİ

— Nasıl sultanım, kangisini almak istersiz?

Patrona Halilin sekbanbaşı birkaç defa yutkundu:

— Ballu şeftalüyü isterük yoldaşım? [Düşünceli düşünceli sordu] Beş yüz altın istemez miydiniz?

— Beli, pahası beş yüzdür.

— Sarraf «Mordohay» bazirgandan «kaldırıp» gönderelim. Ya, anı ne zaman teslim eylersiz?

— Ne vakit dilerseviz?

— Ya, yarım?

— Olur benim efendim. Cenabınız zahmet eyleyüp teşrif buyurman. Bunda «daye» haşun vardır, anım ile gönderür iük. Nerede ikamet eylersiz?

— Ürlu güldü:

— Düne değin Etmeydanındaki ortalara postu sermiş idik. Bugün konak sahibi olduk!

Şüca Çelebinin gözleri parladı:

— Konağıntızın mahallini söylen sultanım.

— Saraçnebaşında, defterdar Ali Bey konağı selâmlık kısmını bizindir. «Sekbanbaşı Ürlu ağa» deyü irsal eylersiz.

Esircinin yüzü birdenbire sarardı. Şıkkı evvel defterdarı Ali Beyin konağını bizzat kendisi de biliyordu. Daha ihtilâlden on beş gün evvel konağa iki Çerkes kızı da satmıştı. Merak içinde sordu:

— Defterdar Ali Bey konağı buyurursuz, va Ali Bey mehum mu olmuştur?

Ürlu başını arkaya doğru oynatarak gözlerini açtı:

— Yook... Konağı müsadere eylemiş idük. Selâmlık kısmını biz aldık. Harem kısmı dahi Patrona yoldaş içündür.

— Ahsen sultanım. Hemen akçeleri tedarik edüp kerem eylen.

Ürlu artık gitmek için ayaklanmıştı. Esirci Şüca Çelebi anı bir düşünceye kapıldı. Defterdarın konağına yerleşir yerleşmez

«duhter» arayan bu kadın düşününü ihtilâlcı azmanını ele geçirmez mi, saraya büyük hizmetler edemez miydi? Kadının «altın»dan çok daha müessir olduğuna göre pos bıyıklı ve beli yatağanlı Ürlu yoldaşın elini ayağını bağlayamaz mıydı? Bu yoldan ustalıklı yürüyecek olursa «Patrona Halili» de on parmağının üstünde oynatmak fırsatı bulunabileceğini hesaba katıyordu: Patrona da bunun gibi kadın düşününü ise?...

Şüca Çelebi Ürlunun önüne geçip durdu:

— Bakın ağa hazretleri «Selmayı» bilâbedel cenabı şerifinize hediye eylemek ister idük.

Ürlu sevinçle gözlerini yuvalarından uğratarak sırttı:

— Hediye eylemek mi istersiz?

— Beli sultanım. Cenabınız gibi yiğite bin «Selma» kurban olsun.

Ürlu çabuk çabuk kekeleydi:

— Selma mı dersiz? B... şeftalünün adı Selma mıdır?

— Selmadır. Hizmetinden ziyade memnun kolunuz aslanım Hoşgû ve «tuti» dillüdür, şive sine diyecek yoktur. Edası ziyade ve nazi ciğersuzdur!

Sekbanbaşı dilini dudakları arasından gezdirerek valandı:

— Nikâhımıza dahi aluruz yoldasım.

Esirci Şücanın gözleri bütün bütün umudla parladı, gülmek için dudaklarını ısırıldı:

— Ziyade yaraşık alurdu benim efendim!

Merdivenleri ağır ağır indiler. Geniş taşlıkta gene yüz yüze durdular.

Ürlu esircinin böyle durup dururken kendisine beş yüz altınlık bir kadını vermesinin boş olmadığını düşündü. «Bu köse sakallı ve yağlı yüzlü âdem karşılık ne isteyebilir?» diye kafa yoruyordu, bir neticeye varamayınca manalı manalı gülümsedi:

— Baka çelebi, ya anı ne maksadla bize hediye eylersiz? Şüca Çelebi hiç bozmadan cevap verdi:

— Benim efendim, ne kâsd olabilir? Bu devleti âliyenin sekbanbaşı ve Patrona Ağanın yoldaşısız. [Ellerini şeytan şeytan oğuşturdu] Bu kulunuz dahi esir ticareti ile nan pare kisbine sây eylerüz. Bizi sıyanetiniz yeter ve canımıza can katar!

Pos bıyıklı sekbanbaşı kurumlu kurumlu öksürdü:

— Elem çekmen çelebi yoldaşım, biz dahi elimizden geleni esirgemezüz!...

★

Kapıcıbaşı Ali ağa Deli Hasanla birlikte esirci Şüca Çelebinin evinden gece yarısından sonra çıkmışlardı. Şehzadebaşında, eski ortalar önünde birbirlerinden ayrıldılar. Ali ağa bütün gece uyuyamadığı için sabahleyin geç kalktı. Topkapı sarayına gittiği zaman çoktan öğle okunmuştu. Kapıcıbaşılara mahsus odada tek başına yemek yedi. Ellerini yıkarken kızlar ağası Beşir ağanın hususî hizmetinde kullandığı hadım ağalardan birini kapıyı aralayıp başını uzattı:

— Bunda mısız ağa hazretleri?

Ali ağa Arabın ne maksadla geldiğini bilmiyordu. Halbuki hadım ağası sabahtanberi üçüncü defadır ki geliyor, kapıcıbaşını arıyordu.

Arab bir şey söylemeden kızlar ağasının odasına seğirtti:

— Ali ağa andadır efendim.

Dedi, oda kapısını sıkı sıkıya örtüp dışarıya çıktı. Kızlar ağası Beşir ağa bugün odasında yalnız değildi. Sadrazam Mehmed Paşanın kethüdası Mustafa Bey ile yeni kapıcılar kethüdası İbrahim ağa da yanındaydılar.

(Arkası var)

«Son Posta» nun edebî romanı: 85

Erkeği Kadının Yaradır

YAZAN:
NUSRET SAFA COŞKUN

Yarısı malûm olan bu hakikatın meçhul kalan diğer yarısını bulmak mümkündür. Farkında olmadan, kızı, anasına aid bir sırrın hafriyatını yapıyordu. Lâkayid görünmeğe çalışarak sordum:

— Demek benim hayatımda da rol oynayan bir kadın varmış! Peki kimmiş bu kadın!

Dudaklarını büktü:

— Bilir miyim!

— Kimden rivayet bul!

— Hayır, söyliyem mutlaka vardır ve şudur, demedi.

Gönül, farkında olmadan yakayı ele vermişti. Demek bunu birinden duymuştu.

— Demeyebilir... Lâkin bu zanda bulunan kim kuzum?

Biraz evvel, ağzından sırrın büyükçe bir parçasını kaçırdığı cihetle, tevil yolu bulamadı.

— Füsünla konuşuyorduk ta, lâf aramızda...

Birdenbire yüzünün hatları gerildi, suratı asmıştı. Füsün artık çok ileri gidiyordu.

Merhametimi nefrete çevirmek için ne lâzımsa yapıyor.

Köye döndüğüm zaman adam akıllı haşlamağa karar verdim.

— Bütün genç kızlar gibi Füsün da hayalperesttir Gönül Hanım! Sadece bir tahminden bahsetmiş olacak!

Niçin, hakikaten niçin, inkâr yoluna sapıyor, Gönülün önünde masum bir insan rolü oynamak istiyorum?

— Evet, olabilir!

Deseydim ne kaybederdim. Annesine söylemesi ihtimalile mi böyle yaptım? Söyleseydi bile, Semahat o meçhul kadının kendisi olduğunu anlamıyacak mıydı? Şüphesiz derhal intikal edecek! Bu tarafından korkum yok! Sadece, benim gibi, o da ilk defa bir endişe ile titreyecek, o kadar... Lâkin, niye ben, bütün bu düşüncelerin üstünde bir titizlik gösteriyorum?

Gönüle karşı zâfım mı var?

Bu şüphesiz gülünç bir şey... Amma bu garib bir mesele... Erkekler, bir kadın tarafından bu mevzuda sigaya çekildikleri zaman, daima hayatlarını ve kalblerini bomboş göstermek isterler. Bu kadına karşı bir alâka duysunlar duymasınlar. Bu seble mi acaba ben de yalnız gözükmek istedim? Belki de, Füsündan duymuş olması beni inkârımda ısrar ettirdi.

Bu mevzu çok uzayacaktı. Hemen derse başladım. Semahatlerden geç vakit, çok neşeli, ayrıldım. Bu anne kızın yanında çok rahatım. Her şeyi unutuyor, saatlerin nasıl geçtiğini anlamıyorum. Ancak huzuru onların meclisinde buluyorum. Çenem açılıyor, ruhuma kasvet veren üzüntüler kayboluyor.

Saadete, uğrayacağımı haber vermiştim. Kapının ziline basar basmaz karşımda buldum. Kapı örtülür örtülmez de, kendimizi birbirimizin kolları içinde bulduk. Bir tarafta en asil hisler içinde huzur ve sükûnetle geçen saatler, beri tarafta en çılgın arzular... Hislerin iki kutbu.

Saadet, mevsim çiçekleriyle süslenmiş mutena bir sofraya zırlamıştı.

— Hemen oturalım mı?

Diye sordu.

Masanın başına geçmek suretile, bu sualini cevablandırdım. Fakat Saadet bu akşam ne kadar güzel! Yahud gene bana böyle gözüküyor. Semahatin yanından çıktıktan sonra her şeyi başka görüyorum. Beni arzularla dolduruyor, lâkin muhatabım daim başkası.

Saçlarının arasına bir çiçek iliştiymişti. Kızıl dudakları her zamankinden daha çekici.

Kolunu boynuma dolayarak dizime oturdu.

— Sende bir fevkalâdelik var bu akşam, dedim... Çok güzelsin bir kere... Amma bu gece her

şeye her zamankinden daha fazla itina neye?

Gülümsedi:

— Bunu sonra konuşuruz. Biraz havadis ver bakayım sevgilim! Bugün ne yaptın!

Daha içmeden neşeliyim.

— Sabahleyin konser için çalıştım. Öğleden sonra Semahat Hanımlara derse indim.

İşte fırtına bu dakikada koptu. Birdenbire yüzünü bulutlar kapladı, sağanak halinde kışkançlığın gök gürültüsü başladı.

— Ders bahane Vedad! dedi. Senin ne için oraya indiğini bilmiyor muyum sanıyorsun!

Çok sakindim. Onun hayatımda bir kadın olduğunu bildiği malûmum. Bilmesinden dolayı da bir endişem yok. Gayet soğuk kanlı:

— Hayır, dedim, sadece ders için... Başka şey değil. Biliyorsun kızına ders veriyorum.

Sert bir sesle konuşuyordu:

— Nereden bileceğim. İlk defa duyuyorum! Amma demin de söylediğim gibi, ders bahane... O kadınlı buluşmak için icad edilmiş bir bahane...

Güldüm:

— Peki canım, münakaşa etmiyelim. Dediğin olsun, içiyor muyuz?

Birdenbire, sivri tırnaklarının boynuma battığını duydum. Vahşi bir hayvan hirsile gırtlığuma yapışmıştı. Gözlerinde diş kışkançlığın en korkunç şimşekleri çakıyordu:

— İstemiyorum, diye bağırdı. Sen yalnız benimsin, bana aidin anladın mı? Başka kadınla arkadaşça dahi konuşmana tahammül edemem.

Bu kışkançlık bana asla gurur vermedi. Nasıl olur da ben, Semahatle onu müsavi tutabiliyim. Gururlanmak, onları bir seviyede görmek olmaz mı?

(Arkası var)

Seyyar meyva ve sebze satıcılığı menedilecek

Kazalarda kurulacak pazar yerlerini tesbit etmek üzere belediye reis muavini Lutfi Aksoyun başkanlığında kurulan komisyon mesafesini bitirmiştir.

Komisyonun yeni kararına göre, şehrimizin 20 muhtelif yerinde pazarlar kurulacaktır. Bunların yerlerini kaymakamlar mahalli ihtiyaçlara göre bizzat tayin edeceklerdir.

Buralarda satılacak her nevi maddelere fiatları gösteren muntazam etiketler konulacaktır. Bu satışlar belediye zabıtasınca sıkı kontrollara tâbi tutulacaktır.

Diğer taraftan komisyonun verdiği yeni bir karara göre pazarlar faaliyete geçer geçmez şehir dahilinde her nevi seyyar meyva ve sebze satıcılığı menedilecektir.

Kanada Başvekili İran ve Hindistanın tehdit altında bulduklarını söylüyor

Ottawa, 20 (A.A.) — Başvekil Mackenzie, radyo ile yaptığı bir hitabede şöyle demiştir:

Tarihin en vahim anlarından birine ulaştık. Alman İleri hareketi İran ve daha ötede Hindistanı tehdit etmektedir. Japonlar da Hindistanı taarruz için hazırlanmaktadır. Birleşik milletler henüz bu muharebeyi kazanmağa başlamış degillerdir.

Çörçil Moskovaya giderken Tahrande 3 saat kaldı

Londra 20 (A.A.) — Daily Mail gazetesinin muhabirine göre, Çörçil Moskovaya giderken 3 saat kadar Tahrande kalmış. Hazer denizi yolu ile Şimal ve oradan da Moskovaya doğru yolculuğuna devam etmeden evvel Tahrandaki askerî makamlarla görüşmeler yapmıştır.

SPOR

At yarışlarının yedinci hafta koşuları Pazara yapılıyor

Yedinci hafta at yarışları Pazar günü Veliefendi koşu mahallinde yapılacaktır. Müsabakalar için şu şekilde bir program hazırlanmıştır:

Birinci koşu: Dört ve daha yukarı yaşta ki yerli yarış kan İngiliz at ve kısrakları arasında handicap koşusudur. Mesafesi 1600 metredir. Neriman 60 kilo, Alceplân 55 kilo, Perihan 50 kilo ile koşacaklardır.

İkinci koşu: İki yaşında saf kan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsus satış koşusudur. Koşunun mesafesi 1100 metredir.

Rein, Vido, Yıldırım, Gürsoy koşacaktır.

Üçüncü koşu: Üç ve daha yukarı yaşta ki saf kan İngiliz at ve kısrakları arasında centilmen koşusunun mesafesi 2400 metredir.

Komiseri, Dandi, Özdemir, Gonca koşacaklardır.

Dördüncü koşu: Üç yaşında saf kan Arab erkek ve dişi taylar mahsus 1200 metrelik handicap koşusudur.

Hızır 65 kilo, Dabi, 59, Rind 58 kilo, Can 54, Ceyhan 53 kilo, Vecize 52 kilo, Ferhad 51 kilo, Ceylân 49 kilo, Koşar 48 kilo ile koşacaklardır.

Beşinci koşu: Dört ve daha yukarı yaşta saf kan Arab at ve kısrakları arasında handicap yarışıdır. Yarışın mesafesi 1800 metredir.

Bora 68, Tarzan 62, Kroş 52, Bahtiyar 50, Murad 48, Kısmet ve Tarhan gireceklerdir.

İkili bahis: 2, 4 ve beşinci koşular üzerindedir.

Çifte bahis 2, 4-4, ve 5 inci koşulardadır.

Yeni bir memleket derdi

(Baş tarafı 1 inci sayfada) mak demek, aynı zamanda, bu kumarhanenin iyi oyuncularından biri olmaktır.

Gene bir kıstım insan vardır ki, evinin halkı ile olsun, komşularile, ahbablarile olsun, yarım saat konuşacak ve yarım saat onları dinleyecek hâli yoktur. Zevk ve küllür seviyesi o kadar aşağıdır. Bu cins adamlardır ki, vakitlerini kumar masaları başında harcarlar. Tabii, bunların arsında kazancı az, masrafları çok kimseler de vardır. Bunlar da, kumarı açığı kapatmak için, mütemmim bir zenaat hâline koyarlar.

Kumara karşı alınacak ilk tedbire

evlerimizden başlamak lazımdır. Bir çok bedbahtlar tanırım ki, kumarı evlerine kibarlık nişanesi diye getirmişler ve kibarlık budalası olmuşlardır. Çatılarımızın temiz ve güzel insan zevkile güzellik ve iyilik hayranlığı üzerine kurulması lazımdır.

Kumar yüzünden çocuğunu ihmal eden, kocasını ihmal eden, insanlığını, zevkini, güzellikini ihmal eden bir hayli kadın da bilirim. Bunlar, bilmiyerek bizim evlerimizin temellerine yangın kundağı sokmak tadırlar.

Evlerimizin güzellikini, iyiliğini muhafaza etmeğe mecburuz.»

G. O.

Kuyumcunun 278 lirasını aşırın ş k kadın

Zabita dün Kapalıçarşıda bir kuyumcu dükkânında cereyan eden esrarlı bir hırsızlık hâdisesine el koymuştur.

Kapalıçarşıda, Kuyumcular içinde 28 numaralı dükkânda mücevherat satan Mustafa, dün dükkânında otururken içeriye gayet şık giyinmiş bir kadın gelmiştir.

Yağlı bir müşteri hissini veren bu kadın kuyumcuya müteaddid mücevherler çıkartmış ve bunları dikkatli dikkatli tetkik etmiştir. Nihayet hiç birini beğenmiyerek vitrinde gördüğü bir yüzüğü kuyumcuya çıkarmasını söylemiş ve kuyumcunun o andaki meşguliyetinden istifade ederek orada asılı duran kuyumcuya aid ceketin cebinden 278 lirayı çaldıktan sonra mücevherleri beğenmediği bahanesile dükkândan çıkıp gitmiştir.

Bir müddet sonra işin farkına varan kuyumcu emniyet müdürlüğüne müracaat ederek başından geçenleri anlatmıştır.

Zabita bu meçhul soyguncu kadını aramaktadır.

Ticaret müdürlüğündeki tebeddulât

Habe raldığımız göre, mın taka Ticaret müdürlüğünün kadrosunda bazı değişiklikler olması takarrür etmiştir. Müdür muvini Fahri Kemal Erzurum Ticaret müdürlüğüne, Kâzım Refik de Samsun rapörtörlüğüne tayin edilmiştir. Mülga bölge işe müdürlüğü tevzi kısmı şefi Hurşid Koral da mntaka ticaret müdürlüğündeki yeni vazifesine başlamıştır.

Mukavva kutuları kurulacak bir komite dağıtacak

Dün Ticaret ve Sanayi Oda'sında mühim bir toplantı yapılmıştır. Toplantıya kutu imalci-leri, eczacılar, laboratuvar sahıbleri iştirak etmiştir. Toplantıda mntaka iktisad müdürü Kemal Tilkicioğlu, Millî Sanayi Birliği umum kâzibi Halid Güleriyüz de bulunmuştur.

Hariçten memlekete sevk edilen veya dahilde imal edilen mukavva kutu vesairesinin tevzii için görüşülmüştür.

Hergün

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

zaman gözümüze çarpmıştı:

Müzakerelerin gece bitmiş, anlaşmaların yapılmış olmasına rağmen İngiliz Başvekili ertesi sabah Stalin Yoldaşı tekrar görerek dört saat daha konuşmak lüzumunu duymuş.

Almanlar iddia ediyorlar ki az gösteriş ve çok iş isteyen Sovyet hükümet reisi Mister Çörçilin ileri sürdüğü delilleri kâfi bulmuyarak Avrupa cephesinin derhal açılması lüzumunda ısrar etmiş, Dieppe teşebbüsü de bu ısrardan doğmuştur.

Bu tefsir şeklinin hakikate uygunluğu derecesini ilerde anlayacağız. Şimdilik göze çarpan bir nokta varsa o da Dieppe teşebbüsünün İngiliz Başvekili Moskovadan gelir gelmez yapılmış olduğudur.

Bununla beraber bu teşebbüsün Avrupa cephesini açmak için yapılmış kat'i mahiyette bir adıma olmadığı da meydandadır.

Maksad, dün yazdığımız gibi Alman müdafaasının işleme sistemini anlamak, fakat bu sistem zayıf çıktığı takdirde bir köprü başı kurarak bu köprü başını arkadan beslemektir.

Karaya çıkan askerlerin bir fırkayı bulması, bu kuvveti besleyecek kat'aların da deniz üzerinde hazır tutulmakta olması bunu gösterir.

Neticeden anlaşılıyor ki İngilizler Alman müdafaası sistemini anlamak hedefine fazlasıyla varmışlar, fakat köprü başını kurmanın kolay olmadığını da görmüşlerdir. Yüze yakın tayyare, iki düzine tank, 1500 esir, kim bilir belki daha fazla ölü veren bir ordu bu çapta bir teşebbüsü ucuza başarmış, böyle bir teşebbüsten de cesaret almış sayılmasa gerektir.

Rusların, bir hayli gecikmelerle yapılan böyle bir teşeb-

Moltke'nin mektupları

(Baş tarafı 3/1 de)

masasını kurabilen ilk frenk ben olsam gerek. Şahane bir güz geçiriyoruz. Dört aydır yağmur yağmadığı halde nemli deniz havası bütün ağaçları yeşil tutuyor. Sabahları erken uyanıyorum ve hemen denize giriyorum. Bu nefis banyodan sonra kahve mi içiyor ve günlük işime başlıyorum. Ya yelkenli bir kayıkla veyahud dört çifte kayıkla veya at üstünde dolaşıyorum. Günde dokuz on saat çalışıyorum ve akşam yemeklerinin tadını çıkarıyorum. Türkçe yazılmış açık bir salâhiyetnamem var ki bununla bütün kalelere ve bataryalara girebiliyor ve yanına istediğim kadar asker alabiliyorum.

Bugün ilk defa olarak Serasker kapısında bir dayağa şahid oldum. Beş Rum beşer yüzden iki bin beş yüz sopaya mahkûm edilmişlerdi. Bir kavas dizi ile mücrimlerin göğsüne dayanıyor ve ellerini tutuyor. Diğer iki kavas ayakları falakaya sıkıştırıyorlar ve başka iki kavas ta sopa atıyorlardı. Paşa benim hatırım için iki yüzer sopa adam basna eksik vurdurmak istedi, ben bunu da fazla bularak yirmi beşer sopa teklif ettim. Nihayet pazarlıkla elli sopaya indirdim. Mücrimler Prusyalı paşazadenin hatırı için gösterilen bu lütuftan dolayı pek mütehasis oldular.

Fen fakültesine bu yıl talebeler imtihanla alınacaklar

Universite heyetinin son verdiği bir karar üzerine laboratuvar mesaisi bulunan fakültelere bu yıl lise mezunlarından imtihanla talebe alınacaktır. Bu karara sebep laboratuvarların pek mhdud olan vasıtalarından talebelerinin kâfi derecede ve bilfiil istifade etmelerini temindir.

büsten dolayı kendilerini memnun sayacakları sanılamaz.

Ekoem Uşaklıgil

Memleket haberleri

Burdurda

Şehrin güzelleştirilmesi için bir cemiyet kuruldu, bu sayede Burdur ileri bir memleket haline getirilmiş olacak

Burdur (Hususî) — Son günler de Burdur'da büyük bir hareket ve canlılık göze çarpmaktadır. Memleketlerini çok seven Burdurlular, «Burduru güzelleştirme Cemiyeti» adında bir cemiyet kurmuşlar ve büyük bir hararla işe başlamışlardır.

Henüz yepyeni bir teessüs olmasına rağmen halkın fedakarlığı sayesinde hâlen altmış bir lira gelir temin edilmiştir. Cemiyet şu işlere başlamış bulunmaktadır:

Esasen parke olan istasyon caddesinin Antalya Şösesi istikametine temdidli, beş yüz metreye yakın bir kısım üzerinde başlanan bu iş bitmek üzeredir. On on beş bin lira arasında bir masrafa malolacaktır. Memleket hastanesinin bitmemiş kısmı tamamlanmış ve derhal faaliyete geçmiştir. İhale edilen kısım on dört bin liradır.

Natamam orta okul binasının meydana gelebilmesi için kırk sekiz bin liraya ihtiyaç vardır. Maarif ve kılığı, on on iki bin lira kadar bir para verebilecektir. Üst tarafını güzelleştirme cemiyeti deruhde ederek tamamlamayı temin edecektir. Bunun için de icab eden formaliteler hazırlanmıştır. İhale yapılmıştır. Faaliyete hemen bu günlerde geçilmek üzeredir.

Cemiyet aşağıdaki işleri de programına koymuştur:

- 1 — Şehrin plânının yaptırılması,
- 2 — Kasaba içindeki yolların tamiri,
- 3 — Burduru Göle bileştirecek olan dört buçuk kilometrelik tesviyenin yapılması,
- 4 — Elektrikğin ıslahı,
- 5 — Şehre içme ve kullanma için tazyikli su getirilmesi,

Çok meşhûr bir mesai ile memleket davasını benimsiyerek çalışan bu teşekkül, halktan ve dokumacılar dan çok yardım görmekte ve vilâyet makamınca da kolaylıklara mazhar olmaktadır.

İzmirde

Bucadaki gençlik kampı çok faydalı oluyor, her çocuk 15 gün zarfında süratle kilo alıyor

İzmir (Hususî) — Kızılay gençlik kurumu genel başkanı Tekirdağ meb'usu Cemil Uybadın Ankara'dan şehrimize gelmiş ve Bucadaki Kızılay bahçesinde kurulmuş olan çocuk kampını teftiş etmiştir.

Cemil Uybadın çocukların sağlık durumları, 15 gün zarfında kampa tan istifade dereceleri hakkında müdür Nuriden malûmat almış, te'kikler yapmış, duş yerlerini, temizlik işlerini görmüş, çocukların gıdalarına verilen ehemmiyet derecesi hakkındaki izahatı dinlemiş, çocuklardan her birinin 15 gün zarfında 1,5 - 4,5 kilo arasında sikket kazanmış olmalarından memnuniyetini bildirmiştir.

Cemil Uybadın kampta çocuklar arasında söylenen marşlardan ve oyun nanan muhtelif milli oyun ve danslardan sonra yaptığı samimi hasbihalden öğrenildiğine göre gelecek yıl birer buçuk aydan iki devrede beşer yüzden bin çocuğun kampa tan istifadesi temin edilecek ve bunların masrafı Ege vilâyetleri gençlik teşkilâtından temin olununca Kızılay gençlik başkanlığı Bucadaki bahçede 80 yataklı bir prevantoryum inşa ettirilecektir. Bu da gelecek sene açılacaktır.

Adana valisinin tetkikleri

Adana (Hususî) — Adana Valisi Bay Akif İyidoğan dün Ceyhan, Feke, Saimbeyli, Kadırlı kazalarının işe durumunu te'kik etmek üzere bölgede bir teftiş seyahatine çıkmıştır. Valiye ziraat müdürü de refakat etmektedir.

İzmit Halkevinin temsilcileri

İzmit (Hususî) — Halkevi temsil kolu gençleri Cumartesi ve Pazar akşamları halka 2 temsil vermişlerdir.

Kandıra kaymakamı vefat etti

İzmit (Hususî) — Kandıra kaymakamı Fehmi Öbakin Kandıradan ölmüştür.

Asyanın içyüzü

(Baş tarafı 3/1 de) meşe götürmüşlerdi. Gandhi Şarlonun oturmakta olduğu otelin etrafını çevreleyen kalabalığa işaret etmiş, adeta hayretini izhar etmişti. Aktör ile, modern peygamber gayet samimi bir surette konuşmuşlar, görüşmüşlerdi. Otelden ayrıldıkları sırada Gandhi, yanındakilere:

— Bu hoş adam necidir... Ne iş yapar?

Diye sormuştu. Gerçekten Mahatma o ana kadar bu gök kubbe altında Şarlo adında bir aktör bulunduğundan haberi olmamıştı.

Bir keresinde aşık kemiğine bir yılan düşmüştü. Gandhi istemiyerek irkılmış ve ayağını hızla sallıyarak yılanı yere atmıştı. O gün bugündür Gandhi bu hareketi yaptığından dolayı pek pişmandır. Zira inanışça bu suretle «ademi şiddet» akidesinin henüz tam manasile kıvama gelmediği anlaşılmış olmaktadır.

Gandhinin, Londraya gelmesi şerefine, şehirde bulunan Hind talebeleri 200 tane keçi toplayıp liderlerinin istikbaline gitmek istemişlerse de, 200 keciyi bulmak mümkün olmamış, polis işe karışmış, mesele Hindistan nezaretine aksetmiş, nezaret te böyle bir nümayiş tasvib etmemiş. Gandhi de keçilerin istikbaline gelmemesinden dolayı çok can sıkılmış.

1931 de kongre icrai komitesi, Gandhi ile Lord İrurun arasındaki müzakereleri katetmeğe karar vermiş ve Gandhi de bizzat bu kararı Lord İrurine bildirmek üzere umumî valiye gitmiş. Saat 2.30 da geri dönen Gandhi kendisini bekliyen arkadaşlarına umumî valinin talebelerini kabul ettiğini bildirmiş. Arkadaşları müthiş surette şaşırılmış, telâşlanmışlar. Bunun üzerine Gandhi meseleyi anlatmış ve demiş ki:

«Müzakerelerimizin en hararetli bir noktasında lord dönerek bana: Mister Gandhi, diye hitab etti. Neden benim samimiyetime inanmıyorsunuz? Neden ben sizinkileri kabul ettiğim

gibi, sözüme inanmıyorsunuz?.. Tabii ve elbette ki, muarızımın benden daha az şerefli, haysiyet sahibi olduğunu düşünemezdim. Onun için taleplerine boyun eğdim...»

Gandhi, bir gün yanında bulunan müridlerine, meyveyi ancak yere düşükten sonra alıp yemelerini, ağaçtan meyva koparmanın «şiddet hududuna» yaklaşan bir hareket olduğunu ısrarla bildirmiştir.

Gandhi müteassıb bir mecusidir. Hıristiyan akidesine uyararak «temel günahı» kabul etmekle beraber, hıristiyan değildir. Kur'an, İncil, Tevrat, Zenda-vesta, gibi diğer bütün din kitaplarının da Tanrı kelâmı olduğuna inanır.

Gandhi Hind halkına yeni bir ruh veren, yeni bir birlik imanı aşılardan Hind peygamberidir.

İbrahim Hoyi

Petrol ofisi Ankaraya taşınıyor

Petrol Ofisinin Ankaraya nakli ta-karrür etmiştir. Bundan böyle Ankarada bir irtibat memurluğu bulunacak, İstanbul ve İskenderunda da birer Bro çalışacaktır. Ofisin kadrosu daraltılacak, bütçe 40 bin liraya indirilecektir.

İstanbul borsası

20/8/942 açılış - kapanış fiyatları

ÇEKLER		
	Açılış ve kapanış	
London	1 Sterlin	5.22
New York	100 Dolar	130.70
Genève	100 İsviçre FL	30.365
Ladriid	100 Repeta	12.89
Stockholm	100 İsveç Ks.	31.16
Bir altın lira		33.35
24 aylık bir gram külçe altın		441
Esham ve Tahvilât		
Sivas	Erzurum 2.7	20.—

«Son Posta» nın spor tefrikanı: 110

Kara Ahmet

Hergelecinin ustaca oyunları

Ayağında eski bir potur, belinde solmuş ve yırtık bir kırmızı muhacir kuşağı... Sefil ve pejmürde kıyafeti ne zaruret içinde olduğunu bize gösterirdi. İşin garibi şudur ki: O zamanlar ekmeğin tam okkası otuz para, etin okkası yüz para, nihayet üç kuruştı. Böyle bir ucuzluk devirde Hergeleci, sefildi. Çünkü o cemiyetin hali malûmdu. Babayitlerini unutmuştu. Eğer Hergeleci, bugün sağ olmuş olsa idi böyle mi olurdu? Şurası daha garibdir ki, Kara Ahmed, cihan pehlivanlığını aldığı halde öldüğü zaman mezarını bile yapamadı. Tefrikamızda sırası geldiği zaman yazacağım... Kara Ahmedin, Eyübdaki mezarını eshabı hayırdan birisi yapmıştır. Kara Ahmedin ustası Hergeleci İbrahim, başpehlivan gümrüklü Cemal Bey arasına yardım edirdi. Ramize idman güreşine gittiği zaman opa harçlık verir, öteberi götürürdü. Hergelecinin ihtiyar halinde soyunup nasıl idman yaparak oyun gösterdiğini gördüm. Daha bugüne kadar hayatımda bu derece usta, bu derece zeki bir pehlivan görmedim. Bu ihtiyar, ne cevherli bir adamdı. Kendine mahsus birçok oyunları vardı. Bir keresinde Sarı Hafızla, Mavunacı Mehmed pehlivan idman yapıyorlardı. Ben de Hergelecinin yanında iddim... O devrin başpehlivanı olan Mavunacı Mehmed, idman güreşinde Sarı Hafızı bastırdı ve bir oturak kundesini vurdu. Hiç unutmam; Hergeleci yanımda bulunan ihtiyar ve Sultan Aziz devri başpehlivanlarından Pomak Deli Murada dönerek:

— Bu, herifin usta olup olmadığı şimdi belli olacak!... Dedi. Pomak Deli Murad da seksenlik bir ihtiyar olmakla beraber çok usta bir pehlivandı. O halile bazan soyunup gençlere güreş gösterirdi. Hergeleciye cevab verdi:

— Bilmeyiz böyle şeyleri

şimdiki pehlivanlar.

Deyince, ben, gözlerimi dövmüştüm. Oturak kundesini nedir biliyordum. Bakıyordum, Mavunacı Mehmed, oturak kundesini tam almıştı. Oturak kundesini şöylece: Yerde uzanmış bulunan hasmın iki ayakları arasından kollarını geçirip bağlamak ve hasmı kaldırarak tepesi üstü öbür tarafa aşırarak. Fakat oturak kundesinden kurtulmanın yolları vardır. Mukabelesi olan oyunun adı da sayvantır. Sayvant şöylece: Oturak kundesini yiyen pehlivanı hasmı aşırırken bir ayağını hasmın göğsüne doğru ve üzerinden biraz aşırarak kündeği vuranı altta bırakmak ve sırtüstü olarak yenmek derler. Bizim bildiğimiz ve o devirde her pehlivanın bildiği budur. Meğer bunun bir dalaveresi varmış... Hergelecinin lâfı beni dikkate sevk etmişti. Fakat, Hafız kündeği sayvant atmadı bozdu. Çünkü Hafızın aşağıları çok kuru idi. Duramadım, Hergeleciye sordum:

— Usta!... Mavunacı Mehmed, ustalığını gösterebildi mi? O, Allah rahmet eylesin gülerrek:

— Hayır... Hiçbir şey bilmiyorum... Bana vurmuş olsa idi, o oturak kundesini ben, ona yapacağımı bilirdim.

— Eksikliği mi var usta? — Var ya!...

Dedikten sonra şunları söyledi:

— Ben, şimdi Cemal Beyle soyunacağım. O vakit dikkat et ve gör... Bak oturak kundesini nasıl vuruluyor.

Dedi. Cemal Beyle idman güreşine çıktılar. Hergeleci, Cemal Beyi, bir sıra altına aldı ve oturak kundesini vurdu. Ben, gözlerimi dört açtım, bakıyordum. Hergeleci, oturan kundesini vurduktan sonra bir dakika kadar nefes aldı. (Arkası var)

Bu sabahki Haberler

Moskovadan Royter ajansı bildiriyor:

Birçok şehirler ve bölgeler tehlikede

Üç ayda Almanlar 1.254.000, Ruslar 1.606.000 zayıat vermişler

Moskova, 21 (A.A.) — Royter: Rusyadaki muharebelerde muvafık olmak için Almanlar cenub cephesine binlerce tank ve tayyare sevk etmişlerdir.

Son 2 ay içinde Fransadan ve Belçikadan ikisi tam olmak üzere 22 tümen getirilmişlerdir. Ayrıca Romanya, İtalya, Macaristan, Çekoslovakya, İspanyadan 70 tugay seferber edilmiş ve cephelere gönderilmiştir.

Sovyetlerin ehemmiyetli malzeme kayıpları olduğu gibi Sovyetler için ehemmiyetli bölgeler ve şehirler tehlikededirler.

Düşman Don ve Kuban'da geniş bir arazi ve ehemmiyetli sanayi şehirlerini işgal etmiştir. Halk boşaltılmıştır. Ricat esnasında depolar, tarlalar, imha edilmiştir.

Sovyetler mühim maddi kayıplara uğramışlardır. Almanlar cenubda ve Voronez istikametlerinde hamleler yapmışlardır. Her ne kadar cenubda ilerlemiş işler de Voronezde yerlerinde sayılmaktadırlar.

Almanlar ağır kayıplar pahasına muvaffakiyetler kaydetmişlerdir.

Voronez ve şimal bölgelerinde Sovyetler vaziyete hâkim bulunmaktadırlar.

15 Mayıs'tan 15 Ağustos'a kadar Almanlar ölü ve yaralı olarak 1.254.000 zayıat vermişlerdir.

3390 tank, 4000 uçak, 4000 top kaybetmişlerdir.

Ruslar aynı müddet içinde ölü ve yaralı olarak 1.606.000 zayıat vermişler ve 2240 tank, 3162 top, 2198 uçak kaybetmişlerdir.

Almanların ilkbahardanberi Ruslardan 1.044.420 esir aldıkları, 10131 top zabt veya imha ettikleri, 6056 tayyare düşürdükleri hakkında iddiaları yalandır.

Londraya göre son vaziyet

Londra, 21 (A.A.) — Sovyet Rusyada Stalingrad'ta Alman saldırırları artmış ise de Ruslar bunları durdurmaktadır. Kafkasyada bazı mintakalarda Sovyet kıtaatı geri çekilme mecburiyetinde kalmışlardır.

Dün geceki Sovyet tebliği
Londra, 21 (A.A.) — Moskovada negredilen Sovyet gece yarısı tebliği:

Kletskayanın cenub doğusu ile, Kotelnikovonun şimal doğusu ve Piyatigorsk'un cenub doğusunda, Krasnodar dolaylarında kuvvetlerimiz düşmanla bütün gün çarpışmışlardır.

Cephenin diğer kesimlerinde önemli hiçbir değişiklik olmamıştır.

Merhum doktor Fikri Tüzer'in refikasının teşekkürü

Biricik kıymetli zevcim Dahiliye Vekili Erzurum meb'usu Dr. Ahmed Fikri Tüzerin cenaze törenine iştirak eden muhterem zevata ve vefatı dolayısıyla derin acımı paylaşmak için gerek beni teselliye koşan, gerekse telgraf ve mektuba yarama merhem olmağa çalışan dostlarıma ayrı ayrı teşekkür edecek vaziyette bulunmadığımdan her birine teşekkürlerimin gazeteniz vasıtasıyla ibrâğını rica ederim.

Refikasın N. F. Tüzer

Diyep'e yapılan son baskın büyük akisler uyandırdı

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Alman kayıbları ise ölü ve yaralı olarak 400 den ibarettir. Sahildeki bütün üsleri, topçu mevzilerini, telsiz tesislerini kollarımız elde bulundurmuşlardır. Çıkarma hareketlerinin devamını temin için açık denizde 35 nakliye gemisinde ve pek çok sayıda kravazör, torpido muhribi ve devriye gemilerinin himayesinde hazır ulunan düşman kuvvetlerinin büyüğü müdahale edemedikten başka topçumuzun ateşle ve hava kuvvetlerimizin taarruzlarıyla ağır kayıblara uğrayarak hareket limanlarına dönmek zorunda kalmıştır. Bu büyük kuvvet İngiliz limanlarına çıkarılınca kadar Alman uçaklarının devamlı takibine ve taarruzlarına uğramıştır.

Batırılan gemiler

Düşman nakliye gemisi kafi lesi, topçumuzun ateşle 3 torpido muhribi, iki torpido ve iki nakliye gemisi kaybetmiştir. Alman hava kuvvetleri de bir torpido muhribi, bir hücumbotu ve bir devriye gemisiyle 13 bin ton nitratotutarında 5 nakliye gemisi batırılmışlar, 4 kruvazör, 4 torpido muhribi, 4 hücumbotu, 1 romorkör, 1 hususi ihraç hücum gemisi ve 15 bin ton nitratotutarında 5 nakliye gemisini hasara uğratmışlardır.

Kaçmakta olan İngiliz deniz kuvvetlerinin bombalanması esnasında Alman uçakları Portsmouth limanının rıhtım tesislerinde, doklarında ve cenub İngiltere sahillerinin diğer ehemmiyetli askeri hedeflerinde ciddi hasarlar yapmışlardır. Bu hareketlerde Alman hava kuvvetleri 18 uçak kaybetmiştir.

Tayyare zayıatı

Alman karşı koyma topları ve hava muharebelerinde Alman avcıları 112 düşman tayyaresi düşürmüştür. 17 Alman tayyaresi kayıptır. Alman tayyarecilerinden birkaçı açık denizde kurtarılmıştır.

19 Ağustos gecesi düşman çıkarma kuvvetleri birdenbire hafif Alman deniz kuvvetleriyle karşılaşmışlardır. Alman deniz kuvvetleri asker dolu bir çıkarma taşıtı ve büyük tonilâto da topçukerleri batırılmışlardır. Alman kuvvetleri bundan başka top ateşle bir filotilla kumanda gemisini ve müteaddid hücumbotlarını hasara uğratmışlardır. 4 düşman tayyaresi de düşürülmüştür.

Bir Alman denizaltı avcısı hareketlerde batmıştır. Almanların uğradığı yegâne kayıp budur.

Düşman çıkarmasına karşı müdafaaya iştirak eden bütün kuvvetler örnek olacak bir tarzda hareket etmişlerdir.

Harekât sahasında

Londra 20 (A.A.) — Dieppe açıklarında, karaya tank çıkarılmaya mahsus bir gemide bulunan Royter ajansının hususî muhabirinden:

Almanlar iki Rus limanını zorlıyorlar

Vaşington, 21 (A.A.) — Novoroslisk ve Touapse Karadeniz Rus limanları şimdi tam bir tehdit altına düşmüş bulunmaktadır. Krasnodar şehrinde çekilen Ruslar şimdi bu şehrin cenub dolaylarında mukavemet etmektedirler.

Cephenin diğer kesimlerinde değişiklik yoktur.

Vişi, 21 (A.A.) — Don kıvrımında ve Kafkasyada Alman ileri hareketi devam etmektedir. Moskovadan alınan bir telgraf Stalingrad'da vaziyetin çok fena olduğunu bildirmektedir. Alman hava kuvvetleri Karadeniz Rus limanlarını durmadan bombalamaktadır.

Kanada Başvekili: "Henüz muharebeyi kazanmaya başlamadık," diyor

Vişi, 21 (A.A.) — Radyoda söylediği bir nutukta Kanada başvekili, «Tarihimizin en ciddi

Sekiz saat müddetle, Kanadalı hücum kuvvetlerinin, İngiliz tank teşküllerinin toplanmış düşman müdafaası ile güpegündüz çarpıştıklarını gördüm. Bu, bilhassa Kanadalıların, hür Fransız ve Amerikalı Rangerslerin yardımı ile yaptıkları bir hareketti.

Komandalardan bazılarını götürmekte olan gemilerin görünmeden sahile varabilmeleri bir mucize olurdu. Düşman devriye kolları görülmelerine sebep olmuş ve gemiler hasara uğramıştır. Alman sahil batarya toplarına haber salınmıştır. Komandolar karaya ayak bastıkları vakit küçük büyük düşmanın kullanabildiği bütün silâhların ateş perdesi içine girmişlerdir. Müdafiler komandalara karşı uçak savar toplarını bile çevirmişlerdir. Bu ölümlü perdesine karşı komandolar boşuna uğramışlardır. Toplar hiç bir vakit tam olarak susturulmamıştır. Bu şartlar altında karaya çıkabilmek ve dokuz saat kalmak bir cesaret eseri olarak kabul edilmelidir. Donanmanın üstünlüğü o derecede idi ki, Dieppe açıklarında, kıyıya ik üç mil mesafede dururken, düşman deniz üstü kuvvetleri bu ihraç gemilerine hiç bir akın sebebişünde bulunmamışlardır. Hava kuvvetlerinin yardımcı tasvir kabul etmez bir şekilde olmuştur.

Komandolar, Dieppenin 7 kilometre ötesinde bulunan Berneval'daki ve Varenville'deki sahil bataryalarına hücumla geçtikleri andan biraz sonra biz geldik. Berneval'da yapılan karaya asker çıkarma hareketi evvelden keşfedilmiş idi. Kıyıya dönmüş olan komandolar arasında birçoğu ağır yaralı idi. Varenville'de komandolar hedeflerine muvaffakiyetle varmışlardır. 6 topluk bir batarya burada komandolar tarafından tahrib edilmiştir. Aynı zamanda, iki komando müfrezesi Dieppe yakınlarında karaya ayak basıyordu. İşte o anda bütün kıyı faaliyet göstermekte idi. Pourville ve Puits dolaylarında karaya ayak basmış olan Kanadalılar baskın hareketlerini muvaffak olmuşlardır. Rinde çarpışmakta olan Kanadalıların işi hepsinden daha fazla ağırdı. Müdafiler tarafından en evvel püskürtülen Kanadalılar sonradan toplanmış ve müdafa hatlarını almışlardır. Refakat muhribleri Dieppe kıyılarına ayak bastıktan sonra şiddetli top ateşine başlamışlardır. Bombardman kesildikten sonra ihraç gemileri karaya yaklaşmış ve tanklar çıkarılmıştır. Gökte yalnız İngiliz uçakları gözükmekte idi.

Bu nevi komando hareketleri zayıftır yapılamaz. Komandolar Berneval'da ağır kayıplara uğramışlardır. Başka kuvvetlerimiz de ağır kayıplara maruz kaldılar. Deniz kuvvetlerimiz de

Gece Beyoğlunda işlenen cinayet

Kız yüzünden bir Rum delikanlısı arkadaşını öldürdü

Dün akşam Beyoğlunda feci bir cinayet işlenmiştir. Beyoğlunda Hamalbaşı sokağında 21 numaralı evde oturan Yani arkadaşları Pavli ile aynı Rum kızını sevmektedirler. Dün akşam Pavli, kızın Yani ile işaretlediğini görünce kendini kaybederek üzerine atılmıştır. Yani de kunduracı bıçağını çekerek Pavlinin göğsüne saplamış ve genci kanlar içinde yere sermiştir. Pavli hastaneye kaldırılırken ölmüştür. Katil yakalanmış, tahkikata başlanmıştır.

anlarından birini yaşıyoruz, müttetikler daha muharebeyi kazanmağa başlamamışlardır» demmiştir.

kayıpsız bu işten kurtulamamıştır.

Avdet

Şimdi donanma, duman perdesi arkasında şimale doğru çekilmektedir. İngiliz bomba uçak filotillaları durmadan üzerimizde uçmaktadırlar. 10 dakika sonra yeniden bombardman ediliyorduz, fakat bu son olacaktır. Bundan sonra Alman hava kuvvetleri, İngiltereye varıncaya kadar bize yanışmaya cesaret edemeyecektir.

İngilizlere göre Almanların tayyare kayıpları

Londra 20 (A.A.) — Dieppe dolaylarında cereyan etmiş olan muharebelerde Almanlar 500 uçak kullanmışlardır. Bu batı Avrupada bulunan Alman hava filosunun tamamıdır. İngiliz hava kuvvetleri muhakkak olarak 91 ve muhtemel olarak da 191 düşman uçağı düşürmüşlerdir. İngiliz adaları üzerinde cereyan etmiş olan büyük muharebenin, bu, en inadlı ve şiddetli hava çarpışması olmuştur.

Fransız gazeteleri ne diyorlar?

Clermont-Ferrand, 20 (A.A.) — İşgal altında bulunmayan bölgede çıkan bütün gazeteler bu sabahki nüshalarında İngiliz kuvvetleri tarafından Fransız kıyılarına yapılan ihraç teğebbüsü hakkında büyük başlıklar altında tafsilât vermektedir.

Le Moniteur gazetesi bu hususta şunları yazıyor:

Çörcil ümidinin hilâfına olarak Fransada en küçük bir heyecan doğurmuş bile muvaffak olamamıştır. İhraç teğebbüsünün yapıldığı yere çok yakın bölgelerdeki halk bile bütün soğukkanlılığını muhafaza etmiştir. İkinci cephe masalına aldananlar, memleketimizde artık pek azalmıştır.

Tebliğlere göre Rusyada vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

uzun zamandanberi tahkim ettiği çok kuvvetli mevzii şebekesi hücumla zapt edilmiştir. Düşman bu muharebelerde 18 ve 19 Ağustos'ta 3301 esir, 52 tank, 56 top, 90 mitralyöz ve mayın atar ve 66 alev makinesi kaybetmiştir. Alman hava kuvvetleri de miroyolu tesislerine ve düşmanın geri işe yollarına taarruzlarda bulunmuşlardır.

Orel'in şimal çevresinde, bir Alman taarruzu esnasında Alman kuvvetleri 11 Ağustos'tan beri 14 bin esir almışlardır. 400 tank ve 200 top tahrib etmişler veya ele geçirmişlerdir.

Sovyet tebliği
Moskova 20 (A.A.) — Sovyet ögüle tebliğine yapılan ek, Kletskaya çevresinde Rus karşı taarruzlarından bahsetmektedir.

Kletskayanın cenub doğusunda Alman birlikleri Don nehrini geçmişler, fakat sonradan imha edilmişlerdir.

Kotelnikovonun şimal doğusunda şiddetli bir muharebe devam etmektedir.

Moskova 20 (A.A.) — Röyter: Sovyet ek tebliğine göre Graz ni petrol sahasına karşı tehdit artmaktadır.

Tebliğ, petrol sahasının 240 kilometre kadar şimal batısında, Pijotigorsk çevresinde Sovyetlerin gerilediğini bildirmektedir. Bu çevrede Kazaklar birçok hücumlar yaparak 300 Almanı kıltıktan geçirmiştir. Almanlar süratle takviye getirmektedirler.

İzmirde kiltürpark eğlenceleri dün akşam açıldı

(Bastarafa 1 inci sayfa)

Büyük fuar gazinosunda verilen gardenparti başlayınca Kültürpark fuarın her sene açıldığı aynı gecede olduğu gibi fevkalâde surette tenvir edilmişti. İzmir sânkî nurdan bir gece içinde bol ışıklar arasında çalınmıştır.

Kültürparkın oyun yerleri, spor tesisleri, hayvanat bahçesi, müzeler, halk gruplarının ziyareti edilmektedir.

Gece geç vakte kadar Kültürparkı gezenlerin sayısı 14 bini bulmuştur.

Millî Şef Efgan hükümeti hukuk müşavirliğine tayin edilen Ethem Menemencioğlunu kabul ettirler

Ankara 20 (A.A.) — Efgan met İnönü tarafından kabul buyurulmuştur. Eter Menemencioğlu yarım yarı vazifesine iltihak etmek üzere Kâbile hareket etmektedir.

Receb Peker'in dahiliye vekilliğine getirilmesi Londrada memnuniyet uyandırdı

Londra 20 (A.A.) — Receb Pekerin Dahiliye Vekilliğine tayini, Londra siyasi mahfillerinde Menemencioğlunun Hariciye Vekâletine getirilmesi derecesinde memnuniyet uyandırmıştır.

Birkaç gün evvel, Menemençioğlunun Hariciye Vekâletine geldiği vakit Londranın ne kadar memnuniyet gösterdiği düşünülürse, bu mukayesenin ehemmiyeti kendiliğinden meydana çıkar. Bu mahfiller Receb Pekerin kıymetli bir devlet adamı ve samimi bir İngiliz dost olduğunu belirtmekte ve şöyle demektedirler:

«Türk milleti, Receb Peker arasında bir Dahiliye Vekiline malik olduğundan dolayı memnuniyet duymakta haklıdır.

Salomon adalarına çıkan Amerikalılar t.k.v.y.e edildiler

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

bulunmaktadır. Salomon adalarında muntazam kara kıt'alarının bahariye silâhendazlarının yerine geçtiği bildirilmektedir. ...

Diğer taraftan amiral Ghormayın emrindeki deniz erlerinden mürekkep birlikler Toulagi, Florida, Gastoutou, Macamba, Galdaca'da mevkiilerini sağlamışlardır. Avrupa'daki kıt'alara top, tank ve sair malzeme ve yiyecek gönderilmiştir.

Bununla beraber Vaşingtondaki resmî mahfeller Salomon adalarında hareketin inkişafı hususunda ihtiyatlı davranmaktadır. Bu mahfeller buradaki muharebenin birinci safhasının Amerikalılar tarafından kazanıldığına kabul etmekte beraber hareketin henüz bitmediğini belirtiyorlar. Düşman uçakları deniz ve hava üsleriyle deniz kuvvetlerini bombardmana devam ettirmektedir. Japonlar bu bombardmanlar esnasında Camber adındaki Avustralya kruvazörü batırılmışlardır. Canberra kruvazörü Tulag'ye giden kâfileyi himayeye memur edilmiştir.

Hindistan yeniden karıştı
(Baş tarafı 1 inci sayfa)

leri yağma etmiştir. 5000 kişiden mürekkep başka bir halk kütlesi Tivandamda hükümet konasına hücum etmiş ve bir evi sömürmüştür. Nümayişçiler bundan sonra hapishaneye giderek kapıları kırmışlar ve komiserin evini yakmışlardır. Davaride de bazı yağma vak'aları olmuştur. Bu rada yüz bin ruyo kıymetinde pamuk yakılmıştır. Polis nümayişçiler üzerine ateş açmak zorunda kalmıştır. Ölenlerin ve yaralananların sayısı henüz tesbit edilememiştir.

Başka eyaletlerde nümayişler grevcilerin sokaklarda tertib ettiği alaylara inhisar etmiştir. Bazı yerlerde polisin müdahalesi neticesinde yaralananlar olmuştur.

Birçok bölgelerde vaziyet normal seyrini bulmuştur. Madrasda mektebler yeniden açılmıştır.

Dün ilk defa olarak Kavin purda bir nümayişçiye dayak cezası verilmiştir. Bu adam devlet malını kasden hasara uğratmaktan suçludur.

Müslümanların talebi
Yeni Dülhân 20 (A.A.) — Müslüman birliği icra komitesi, 3 gün devam eden müzakerelerden sonra neşrettiği bir tebliğde, Hindistanda muvakkat bir hükümet kurulması hususunda yapılacak teklifleri tetkike hazır bulunduğunu bildirmiştir.

Budapeşte 20 (A.A.) — Macarların milli bayramı olan Sainete-Enne yortusunda Etienne Hothynin ölüm haberi bütün Macar milletini mateme bürümüştür. Bununla beraber milli bayram bugün Macaristanın her tarafında büyük törenlerle kutlanmıştır. Bütün vilâyetlerden gelen birçok heyetler Budapeştede yapılan merasime iştirak etmiştir. Büyük alayın geçeceği cadelerin etrafını on birlerce insan doldurmuş bulunuyordu.

Budapeşte 20 (A.A.) — Macarların milli bayramı olan Sainete-Enne yortusunda Etienne Hothynin ölüm haberi bütün Macar milletini mateme bürümüştür. Bununla beraber milli bayram bugün Macaristanın her tarafında büyük törenlerle kutlanmıştır. Bütün vilâyetlerden gelen birçok heyetler Budapeştede yapılan merasime iştirak etmiştir. Büyük alayın geçeceği cadelerin etrafını on birlerce insan doldurmuş bulunuyordu.

Fakat Müslüman birliği bu karar verirken Müslümanlarla meskün eyaletlerin ayır, Mecusilerle meskün eyaletlerin ayır, Mecusilerle meskün eyaletlerin de ayrı birer devlet teşkil etmesini şart koşmuştur.

BUGÜN — BEYAZIDDA

MARMARA SINEMASINDA
ANNA DAMNANN'ın ibda ettiği
BALIKÇININ KARISI
ve DICK POWEL — ROSEMARY LANE tarafından yaratılan
HOLLYWOOD OTELI

